

Udskriftsdato: 13. december 2025

CIR1H nr 11057 af 08/07/2008 (Historisk)

Meddelelse om langvarige sigtelser (RM 5/2008)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: RA-2008-511-0093

Senere ændringer til forskriften

CIR1H nr 10148 af 29/02/2012

Meddelelse om langvarige sigtelser (RM 5/2008)

1. Indledning

Ved lov nr. 493 af 17. juni 2008 om ændring af retsplejeloven (Begrænsning af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger m.v.), der træder i kraft den 1. juli 2008, gennemføres en række ændringer i retsplejelovens regler med henblik på at begrænse antallet af langvarige sigtelser og generelt bidrage til en hurtigere behandling af straffesager.

Lovændringen bygger på Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1492/2007 om begrænsning af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger.

Lovændringen indfører ved langvarige sigtelser en lovbestemt pligt til at underrette sigtede om, hvorpå sagen beror, og hvornår afgørelsen af tiltalespørgsmålet kan forventes truffet. Underretningspligten indtræder 1 år og 6 måneder efter sigtelsestidspunktet, jf. retsplejelovens § 718 a.

Der indføres endvidere en vis begrænset domstolsprøvelse af den tidsmæssige udstrækning af sådanne langvarige sigtelser, jf. retsplejelovens § 718 b.

Lovændringen medfører et behov for at ændre den gældende indberetningsordning vedrørende langvarige sigtelser, jf. Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2006.

Som følge af lovændringen er det herudover fundet hensigtsmæssigt at ophæve Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2006 om sagsbehandlingstiden i straffesager og om klager fra sigtede over lang sagsbehandlingstid samt indberetning af domme med vurdering af sagsbehandlingstiden. Dele af indholdet af Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2006 findes nu i denne meddelelse (afsnit 2.3.).

Denne meddelelse redegør således for de nye regler i retsplejelovens § 718 a (afsnit 2) og § 718 b (afsnit 3), fastsætter nærmere retningslinier for underretningspligten i retsplejelovens § 718 a (afsnit 2) og fastsætter nye regler om indberetning af langvarige sigtelser (afsnit 4).

2. Underretningspligt efter 1 år og 6 måneder - retsplejelovens § 718 a

Retsplejelovens § 718 a har følgende ordlyd:

”§ 718 a. Afgørelse om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning skal træffes inden rimelig tid efter det tidspunkt, hvor politiet har gjort sigtede bekendt med sigtelsen. Er sigtede varetægtsfængslet, eller er sigtede under 18 år, skal en afgørelse om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning træffes hurtigst muligt.

Stk. 2. Er afgørelse om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning ikke truffet, eller er der ikke anmodet om retsmøde med henblik på sagens behandling som tilståelsessag i medfør af § 831, inden 1 år og 6 måneder efter det tidspunkt, hvor politiet har gjort sigtede bekendt med sigtelsen, skal anklagemyndigheden skriftligt underrette sigtede om, hvorpå sagen beror, og hvornår afgørelse i sagen kan forventes truffet. Har sigtede en forsvarer, skal genpart af underretningen sendes til denne. Der skal ske underretning på ny, hvis der 1 år efter den seneste underretning fortsat ikke er truffet afgørelse om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning eller anmodet om retsmøde med henblik på sagens behandling som tilståelsessag i medfør af § 831.”

2.1. Tiltalespørgsmålet skal afgøres inden rimelig tid - retsplejelovens § 718 a, stk. 1

Efter retsplejelovens § 718 a, stk. 1, skal anklagemyndighedens afgørelse af tiltalespørgsmålet træffes ”inden rimelig tid”. Er sigtede varetægtsfængslet eller under 18 år, skal det ske ”hurtigst muligt”. Bestemmelsen supplerer retsplejelovens § 96, stk. 2, om, at offentlige anklagere skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader.

Efter forarbejderne til § 718 a, stk. 1, må der ved vurderingen heraf anlægges en konkret helhedsvurdering af den tidsmæssige udstrækning af sagsbehandlingstiden frem til afgørelsen af tiltalespørgsmålet i hver enkelt sag. I vurderingen af sagsbehandlingstiden indgår en række faktorer, herunder hensynet til den

sigtede, forurettede, sagens beskaffenhed og omstændigheder samt sagens samfundsmæssige betydning, jf. § 718 b, stk. 2.

Eksempelvis kan der være et særligt hensyn at tage til *den sigtede* for et arbejdspladstyveri, hvor den pågældende, der nægter sig skyldig, er blevet suspenderet eller bortvist fra sit arbejde. Hensynet til, at sigtede kan få afklaret sin arbejdsmæssige situation, vil her tale for en hurtig behandling af straffesagen.

Det fremgår af forarbejderne, at hensynet til den sigtede generelt skal tillægges betydelig vægt, da en sigtelse for strafbart forhold for langt de fleste mennesker vil udgøre en betydelig belastning. Det gælder også i tilfælde, hvor den sigtede ikke konkret har givet udtryk for et ønske om en snarlig afklaring af sagen. Er der f.eks. tale om en sag, hvor en person har været udsat for voldtægt eller grov vold, vil også hensynet til den forurettede med betydelig vægt tale for, at sagen fremmes meget hurtigt.

Det fremgår af forarbejderne, at hensynet til *sagens samfundsmæssige betydning*, der navnlig sigter til den konkrete sags karakter og grovhed, kan være relevant ikke kun i alvorlige straffesager (dvs. sager, hvor den forventede straf vil være på flere års fængsel), men også i sager, der ud fra en samfundsmæssig vurdering i øvrigt må anses for særligt betydningsfulde, f.eks. visse skatte- og miljøstraffesager.

Herudover må naturligvis også en række *andre faktorer* indgå i den samlede vurdering af, hvad der vil være en rimelig sagsbehandlingstid, herunder om sagen er kompliceret med f.eks. flere sigtede og/eller mange forhold samt behovet for efterforskning i form af bl.a. afhøring af vidner, gennemgang af dokumenter og indhentelse af sagkyndige erklæringer.

I store sager om økonomisk kriminalitet, herunder navnlig sager, der behandles af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, vil der kunne være behov for særligt tidskrævende undersøgelser, herunder revisorgennemgang af omfattende regnskabsmateriale. Også nye oplysninger, som kommer til undervejs i efterforskningen, og som eventuelt kan føre til yderligere sigtelser i sagen, kan være med til at forlænge sagsbehandlingstiden. Ligeledes kan f.eks. et behov for at anmode om efterforskning i udlandet via det internationale retshjælpssamarbejde begrunde, at sagsbehandlingen bliver længere.

Begrebet »rimelig tid« i relation til afgørelse af tiltaleespørgsmålet i sådanne store økonomiske sager må forstås i lyset af, at efterforskningen ofte er særdeles kompliceret og dermed tidskrævende. Dette gælder i endnu højere grad, hvis den sigtede har udfoldet store bestræbelser på at sløre sine kriminelle økonomiske aktiviteter eller modvirker efterforskningen i sagen. Omvendt må det også indgå i den samlede vurdering, at langvarig efterforskning i sig selv øger belastningen for den sigtede.

Der henvises endvidere til Rigsadvokatens vejledning af 11. januar 1994 om nedbringelse af sagsbehandlingstiden, hvorefter det bør tilstræbes, at det samlede tidsforbrug fra anmeldelse af en *voldssag* til sagens indbringelse for retten ikke overstiger 30 dage, samt til Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2005 om målsætninger for sagsbehandlingstiden i voldtægtssager og indberetning til Rigsadvokaten om sagsbehandlingstiden, hvorefter det samlede tidsforbrug fra sigtelsen i en *voldtægtssag* til sagens indbringelse for retten ikke bør overstige 60 dage, og det samlede tidsforbrug i sager, hvor der gennemføres en *mentalundersøgelse* af sigtede og eventuelt tillige forelæggelse for Retslægerådet, ikke bør overstige 4 måneder.

2.2. Underretningspligt efter 1 år og 6 måneder – retsplejelovens § 718 a, stk. 2

2.2.1. Underretning af sigtede

Efter retsplejelovens § 718 a, stk. 2, 1. pkt., skal der ske underretning af sigtede og dennes eventuelle forsvarer 1 år og 6 måneder efter det tidspunkt, hvor politiet har gjort sigtede bekendt med sigtelsen, hvis der på dette tidspunkt endnu ikke er truffet afgørelse om tiltaleespørgsmålet, eller der ikke er anmodet om retsmøde med henblik på sagens behandling som tilståelsessag i medfør af § 831. Hvis der er udsendt bødeforelæg til tiltalte, skal det anses som en tiltalerejsning, og der skal derfor ikke ske underretning af tiltalte, hvis et bødeforelæg er udsendt inden for fristen på 1 år og 6 måneder.

Fristen på 1 år og 6 måneder regnes fra det tidspunkt, hvor politiet har gjort sigtede bekendt med sigtelsen. Er en person f.eks. blevet afhørt som mistænkt eller mulig mistænkt i forbindelse med et strafbart forhold uden formelt at være blevet sigtet, og har politiet ikke senere haft grundlag for at rejse en formel sigtelse mod den pågældende, vil der ikke i medfør af den foreslåede bestemmelse skulle ske underretning.

Er der omvendt tale om en sag, hvor en person er blevet afhørt uden formelt at være blevet sigtet, men hvor det f.eks. under efterforskningen senere konstateres, at der burde være rejst en formel sigtelse mod den pågældende, vil den pågældende have krav på underretning, hvis der efter 1 år og 6 måneder fra det tidspunkt, hvor den mistænkte reelt må anses for sigtet, fortsat ikke er truffet afgørelse om tiltaleespørgsmålet.

Vurderingen af, om en person burde have været sigtet under tidligere afhøringer, må ske på grundlag af de oplysninger, som på dette tidspunkt forelå i sagen.

Fristen begynder først at løbe fra det tidspunkt, hvor sigtede burde have været gjort bekendt med sigtelsen. Det indebærer, at der ikke løber nogen frist i tilfælde, hvor der iværksættes efterforskning, der forudsætter, at den pågældende ikke får kendskab til, at vedkommende er mistænkt eller sigtet, herunder f.eks. i form af telefonaflytning, indhentelse af oplysninger fra udlandet eller lignende.

Der kan ikke gives en samlet underretning til flere sigtede i en sag. Underretningen skal ske særskilt til hver enkelt sigtet.

Der kan imidlertid gives en samlet underretning til en sigtet om flere sigtelser mod den pågældende, hvis sigtelserne har en nær tidsmæssig sammenhæng eller indgår i samme sagskompleks. Underretningen af sigtede skal i disse tilfælde finde sted på det tidspunkt, hvor underretningspligten i forhold til den først rejste sigtelse indtræder.

Underretningen skal indeholde meddelelse om, hvorpå sagen beror, og hvornår afgørelse i sagen forventes truffet.

Det fremgår af forarbejderne, at underretningen endvidere skal indeholde en vejledning om muligheden for at klage til den overordnede anklagemyndighed over sagsbehandlingstiden m.v.

2.2.2. Fornyet underretning af sigtede

Efter retsplejeloens § 718 a, stk. 2, 3. pkt., skal der ske underretning på ny, hvis der 1 år efter den seneste underretning fortsat ikke er truffet afgørelse om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning eller er anmodet om retsmøde med henblik på sagens behandling som tilståelsessag i medfør af § 831. Bestemmelsen har til formål at sikre, at sigtede i disse tilfælde modtager en ny meddelelse om, hvorpå sagen beror. Bestemmelsen gælder også, når nye 1 års-perioder er forløbet.

2.2.3. Genpart til sigtedes forsvarer

Efter retsplejeloens § 718 a, stk. 2, 2. pkt., skal der sendes en genpart af underretningen til sigtedes forsvarer, hvis sigtede har en sådan. Underretningen af sigtedes forsvarer skal ske, uanset om forsvareren er beskikket af retten eller er antaget af sigtede selv, men underretning af forsvareren forudsætter, at politiet er bekendt med, at sigtede har en forsvarer. Pligten til at sende en genpart til sigtedes forsvarer gælder såvel underretningen efter 1 år og 6 måneder som senere underretninger af sigtede i medfør af § 718 a.

2.2.4. Skema til brug ved underretning efter retsplejeloens § 718 a, stk. 2

Underretning af sigtede og sigtedes forsvarer efter retsplejeloens § 718 a, stk. 2, jf. afsnit 2.2.2. og afsnit 2.2.3. ovenfor, skal ske skriftligt ved anvendelse af det dokument, der er vedhæftet som bilag 4 til denne meddelelse (som senere vil blive indlagt i Anklagemyndighedens Dokumentsamling), og vedlægges det skema, som er vedhæftet som bilag 1 til denne meddelelse.

2.3. Behandling af klager fra sigtede over sagsbehandlingstiden

Som nævnt under afsnit 2.2.1. skal underretningen af sigtede i medfør af retsplejelovens § 718 a, stk. 2, indeholde oplysning om sigtedes mulighed for at klage over sagsbehandlingstiden i straffesagen.

Det bemærkes i den forbindelse, at statsadvokaternes tilsyn med politikredsene i medfør af retsplejelovens kapitel 10 omfatter sagsbehandlingstiden, herunder at enhver sag fremmes med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader, jf. retsplejelovens § 96, stk. 2, og at afgørelse om tiltaleespørgsmålet skal træffes inden rimelig tid efter det tidspunkt, hvor politiet har gjort sigtede bekendt med sigtelsen, og hurtigst muligt, hvis sigtede er varetægtsfængslet eller under 18 år, jf. retsplejelovens § 718 a, stk. 1.

Statsadvokaterne kan i kraft af over/underordningsforholdet endvidere give politikredsene pålæg vedrørende behandlingen af konkrete sager.

Statsadvokaten kan således f.eks. på baggrund af en klage fra en sigtet pålægge politikredsen at afslutte efterforskningen af en sag, fremme behandlingen af sagen, tage stilling til spørgsmålet om tiltalerejsning m.m.

Klager fra sigtede over sagsbehandlingstiden skal behandles hurtigst muligt.

Der kan ikke klages over statsadvokatens afgørelse.

Tilsvarende regler gælder med hensyn til klager til Rigsadvokaten over sagsbehandlingstiden i straffesager behandlet af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet eller Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager.

3. Domstolsprøvelse af sigtelser over 1 år og 6 måneder - retsplejelovens § 718 b

Retsplejelovens § 718 b har følgende ordlyd:

”§ 718 b. Er afgørelse om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning ikke truffet, eller er der ikke anmodet om retsmøde med henblik på sagens behandling som tilståelsessag i medfør af § 831, inden 1 år og 6 måneder efter det tidspunkt, hvor politiet har gjort sigtede bekendt med sigtelsen, kan sigtede indbringe sagen for retten.

Stk. 2. Hvis der efter en samlet vurdering af hensynet til den sigtede, forurettede, sagens beskaffenhed og omstændigheder samt sagens samfundsmæssige betydning er særlig grund til at kræve fremskyndelse af anklagemyndighedens afgørelse af tiltaleespørgsmålet, kan retten undtagelsesvis fastsætte en frist herfor. Fristen skal være på mindst 3 måneder og højst 1 år. Hvis anklagemyndigheden ikke træffer afgørelse om tiltaleespørgsmålet inden for den frist, som retten har fastsat, anses påtale mod sigtede for opgivet af anklagemyndigheden, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Retten kan efter anmodning fra anklagemyndigheden forlænge en frist fastsat efter stk. 2 med højst 1 år ad gangen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Anklagemyndighedens anmodning skal fremsættes over for retten senest 2 uger inden udløbet af den frist, som retten tidligere har fastsat. Hvis retten ikke finder grundlag for at forlænge fristen, anses påtale mod sigtede for opgivet af anklagemyndigheden, medmindre denne træffer afgørelse om tiltaleespørgsmålet inden 2 måneder fra rettens afgørelse om ikke at forlænge fristen.

Stk. 4. Rettens afgørelse træffes ved kendelse. Hvis rettens afgørelse går ud på, at der ikke skal fastsættes en frist efter stk. 2, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst 1 år efter rettens afgørelse.

Stk. 5. Sigtedes anmodning efter stk. 1 skal indeholde en adresse, hvortil meddelelser kan sendes.

Stk. 6. I det retsmøde, der afholdes med henblik på behandling af en anmodning efter stk. 1, skal sigtede være til stede, medmindre retten bestemmer andet. Indkaldelse af sigtede kan ske ved brev til den i medfør af stk. 5 angivne adresse. Udebliver sigtede fra et retsmøde, hvortil vedkommende er indkaldt, anses anmodningen for bortfaldet.

Stk. 7. Forurettede og eventuel bistandsadvokat underrettes om retsmødet. Underretning af forurettede kan dog undlades, når et større antal personer er forurettede.”

3.1. Indbringelse for retten – retsplejelovens § 718 b, stk. 1

Efter retsplejelovens § 718 b, stk. 1, kan sigtede indbringe spørgsmålet om sagsbehandlingstiden for retten, hvis der ikke inden for en frist på 1 år og 6 måneder efter det tidspunkt, hvor politiet har gjort sigtede bekendt med sigtelsen, er truffet afgørelse om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning, eller er anmodet om retsmøde med henblik på sagens behandling som tilståelsessag i medfør af § 831. Er der udsendt bødeforelæg til tiltalte, er det at anse som en tiltalerejsning, og tiltalte kan derfor ikke indbringe spørgsmålet om sagsbehandlingstid for retten, hvis et bødeforelæg er udsendt inden for fristen på 1 år og 6 måneder.

3.2. Rettens fastsættelse af frist – retsplejelovens § 718 b, stk. 2

Efter retsplejelovens § 718 b, stk. 2, 1. pkt., skal retten i de i afsnit 3.1. nævnte tilfælde tage stilling til, om der efter en samlet vurdering af *hensynet* til den sigtede, forurettede, sagens beskaffenhed og omstændigheder samt dens samfundsmæssige betydning er *særlig grund* til at kræve en fremskyndelse af anklagemyndighedens afgørelse af tiltalespørgsmålet. I bekræftende fald *kan* retten *undtagelsesvis* fastsætte en frist herfor.

Efter § 718 b, stk. 4, træffes rettens afgørelse ved kendelse. Rettens afgørelse kan kæres til landsretten efter den almindelige bestemmelse herom i retsplejelovens § 968, stk. 1.

Det fremgår af forarbejderne til § 718 b, stk. 2, at *hensynet* til den, som en mistanke om et alvorligt strafbart forhold retter sig imod, må tillægges betydelig vægt i forbindelse med bestræbelser på at afslutte straffesagen, fordi ubehaget ved sagen og uvisheden med hensyn til dens tidsmæssige udstrækning, udfald og konsekvenser kan være en betydelig belastning. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at det generelt er en betingelse for rettens fastsættelse af en frist, at hensynet til den sigtede med særlig styrke taler for indgriben fra rettens side. Det forudsættes således, at en fortsat udskydelse af afgørelsen af tiltalespørgsmålet i det konkrete tilfælde må anses for en urimelig belastning af sigtede.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at hensynet til den forurettede og samfundsmæssige hensyn ligeledes taler for en hurtig behandling af straffesager. Hensynet til den forurettede vil dog i sagens natur næppe kunne begrunde, at tiltale i sidste ende helt afskæres.

Efter § 718 b, stk. 2, bør rettens fastsættelse af en frist kun ske *undtagelsesvis* og forudsætter, at der er en *særlig grund* til at kræve en fremskyndelse af afgørelsen om tiltalespørgsmålet. Efter forarbejderne skal betingelserne forstås således, at der ikke er grund til fremskyndelse og dermed heller ikke grund til at fastsætte en frist, hvis sagen skrider frem, og afgørelsen om tiltalen må forventes truffet inden for en kortere tid.

I store sager om økonomisk kriminalitet, herunder især sager, der behandles af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, vil det ofte være rimeligt begrundet i den konkrete sags omstændigheder, at der er forløbet mere end 1 år og 6 måneder. Det skyldes, at sådanne sager typisk er meget komplicerede og kræver gennemgang af et meget stort bilagsmateriale. Endvidere kompliceres sagerne ofte efterforskningsmæssigt af, at der er behov for at gennemføre efterforskning i udlandet, og at der skal udarbejdes revisionsberetninger. Endelig indebærer afgørelsen af tiltalespørgsmålet ofte stillingtagen til vanskelige juridiske problemstillinger. Det fremgår af forarbejderne, at disse forhold medfører, at der ofte kun vil være grundlag for at fastsætte en frist i sådanne store økonomiske sager, hvis efterforskningen må anses for at være gået i stå, eller en stillingtagen til tiltalespørgsmålet trækker ud, selv om sagen er færdigefterforsket.

Det fremgår af forarbejderne, at bestemmelsen ikke tænkes bragt i anvendelse i de alvorligste straffesager, herunder navnlig ikke i drabssager. Fastsættelse af en frist vil derimod navnlig komme på tale i særligt komplicerede sager, herunder større sager om økonomisk kriminalitet, visse komplicerede særlovssager samt i mindre omfattende sager, hvor sagsbehandlingen af andre grunde, herunder eventuelt ekspeditionsfejl, er gået i stå.

Det fremgår af forarbejderne, at bestemmelsen navnlig tænkes anvendt i følgende tilfælde:

For det første kan rettens fastsættelse af frist i medfør af § 718 b, stk. 2, komme på tale, hvor det tidsrum, der er forløbet siden sigtelsens rejsning, efter en samlet vurdering, herunder af hensyn til den sigtede, forurettede, sagens beskaffenhed samt dens samfundsmæssige betydning, må anses for *åbenbart urimeligt*. Det gælder navnlig i mindre alvorlige sager, herunder navnlig bødesager, hvor der vil kunne fastsættes frist alene på dette grundlag.

Er der derimod tale om alvorligere straffesager, f.eks. en sag om alvorlig, personfarlig kriminalitet, en sag, hvor den forventede straf vil være på flere års fængsel, eller en sag af særlig samfundsmæssig betydning i øvrigt, vil den forløbne tid - selv efter ca. 1 år og 6 måneder - formentlig kun i sjældne tilfælde kunne anses for åbenbart urimelig, og fastsættelse af en frist i sådanne sager må derfor som udgangspunkt forudsætte, at det må anses for at være en reel mulighed - med en passende fremskyndelse af sagsbehandlingen - at anklagemyndigheden kan træffe afgørelse om tiltale inden for en frist på mellem 3 måneder og 1 år.

For det andet kan rettens fastsættelse af frist i medfør af retsplejelovens § 718 b, stk. 2, komme på tale, hvor den tid, der er forløbet siden sigtelsens rejsning, klart *ikke er rimeligt begrundet* i den konkrete sags omstændigheder, hvor der efter en samlet vurdering er *særlig grund* til at gribe ind, og hvor der herudover på den ene side ikke umiddelbart er udsigt til, at afgørelsen om tiltalespørgsmålet vil blive truffet i nær fremtid, men hvor der på den anden side er udsigt til, at et tilstrækkeligt grundlag for en afgørelse af tiltalespørgsmålet - om nødvendigt efter en fremskyndelse af sagsbehandlingen - vil kunne foreligge inden udløb af en frist på mellem 3 måneder og 1 år.

3.3. Fristens længde – retsplejelovens § 718 b, stk. 2, 2. pkt.

Hvis retten undtagelsesvis finder anledning til at fastsætte en frist, jf. ovenfor, skal fristen være på mindst 3 måneder og højst 1 år, jf. retsplejelovens § 718 b, stk. 2, 2. pkt.

3.4. Forlængelse af fristen – retsplejelovens § 718 b, stk. 3

Efter retsplejelovens § 718 b, stk. 3, 1. pkt., kan retten efter anmodning fra anklagemyndigheden forlænge en frist, som retten har fastsat i medfør af stk. 2, med højst 1 år ad gangen, hvis særlige omstændigheder taler for det.

Efter forarbejderne beror rettens afgørelse af, om der er grundlag for at forlænge fristen, på en konkret vurdering af de omstændigheder, der gør, at der fortsat ikke er truffet afgørelse om tiltalespørgsmålet. Er der rimelig grund til, at afgørelsen ikke er truffet inden for fristen, og taler sagens betydning for det, jf. de synspunkter, der er anført ovenfor i afsnit 3.2. om *særlig grund*, bør der ske forlængelse.

En anmodning fra anklagemyndigheden om fristforlængelse skal være retten i hænde senest 2 uger inden udløbet af den frist, som ønskes forlænget, jf. § 718 b, stk. 3, 2. pkt.

3.5. Virkning af fristoverskridelse – retsplejelovens § 718 b, stk. 2 og stk. 3

Efter retsplejelovens § 718 b, stk. 2 og stk. 3, anses påtale mod sigtede for opgivet af anklagemyndigheden, hvis anklagemyndigheden ikke har truffet afgørelse om tiltalespørgsmålet inden for

- den frist på mellem 3 måneder og 1 år, som retten har fastsat i medfør af § 718 b, stk. 2, 2. pkt., under forudsætning af, at anklagemyndigheden ikke har anmodet om fristforlængelse i medfør af § 718 b, stk. 3, 2. pkt.
- en frist på 2 måneder, efter at retten har afslået anklagemyndighedens anmodning om fristforlængelse efter § 718 b, stk. 3, 2. pkt.
- den frist på op til yderligere et år, som retten har fastsat i medfør af § 718 b, stk. 3, 1. pkt., på baggrund af en anmodning fra anklagemyndigheden om fristforlængelse i medfør af § 718 b, stk. 3, 2. pkt.

Bestemmelsens retsvirkning svarer til retsvirkningerne af en endelig påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721. Heri ligger bl.a., at sagen ikke længere kan fremmes mod den sigtede, at der skal ske underretning i medfør af retsplejelovens § 724, stk. 1, og at de almindelige bestemmelser i retsplejelovens kapitel 93 a om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning vil finde anvendelse.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 724, stk. 3, at den overordnede anklagemyndighed uanset bestemmelsen i retsplejelovens § 724, stk. 2, i tilfælde, hvor påtale anses for opgivet efter § 718 b, stk. 2 eller stk. 3, kun kan træffe bestemmelse om, at strafforfølgning skal fortsættes, hvis betingelserne for genoptagelse i § 975 er opfyldt.

3.6. Fornyet indbringelse for retten – retsplejelovens § 718 b, stk. 4

Hvis retten ikke finder grundlag for at fastsætte en frist efter retsplejelovens § 718 b, stk. 2, kan sigtede først efter 1 år på ny indbringe spørgsmålet om fastsættelse af en frist for retten, jf. § 718 b, stk. 4, 2. pkt. 1-årsfristen regnes fra det tidspunkt, hvor retten har truffet afgørelse om ikke at fastsætte en frist. I tilfælde, hvor sigtede har kæret rettens afgørelse om ikke at fastsætte en frist, og hvor kæreinstansen stadfæster denne afgørelse, regnes 1-årsfristen dog fra tidspunktet for kæreinstansens afgørelse.

4. Indberetning af langvarige sigtelser

Ændringen af retsplejelovens § 718 a og § 718 b medfører, at det er nødvendigt at ændre den eksisterende indberetningsordning af langvarige sigtelser, jf. Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2006. Der fastsættes på den baggrund følgende regler for indberetning vedrørende langvarige sigtelser:

4.1. Politidirektørens indberetning til statsadvokaten

4.1.1. Indberetning efter 1 år og 6 måneder

Politidirektøren skal foretage indberetning til statsadvokaten om alle sigtelser, der har verseret i 1 år og 6 måneder, uden at der er taget stilling til tiltalerspørgsmålet.

Indberetningen til statsadvokaten skal ske ved at sende en kopi af det skema, der sendes til sigtede til underretning i henhold til retsplejelovens § 718 a, stk. 2, jf. bilag 1 til denne meddelelse, samt det skema, der er vedlagt som bilag 2 til denne meddelelse.

På det skema, der er vedlagt som bilag 2 til denne meddelelse, skal politidirektøren i relevant omfang redegøre for det hidtidige forløb af efterforskningen og for hindringer for sagens fremme.

Politidirektøren kan give en samlet indberetning til statsadvokaten om flere sigtelser i forhold til en person, hvis disse sigtelser har en nær tidsmæssig sammenhæng, og hvis den samlede periode, inden for hvilken disse sigtelser er rejst, ikke strækker sig over længere end 3 måneder. Indberetningen til statsadvokaten skal i disse tilfælde ske samlet på det tidspunkt, hvor indberetningspligten indtræder i forhold til den først rejste sigtelse.

Indberetningen skal danne grundlag for statsadvokatens eventuelle drøftelser med politidirektøren om sagens tilrettelæggelse og videre behandling med det formål at sikre, at sagen fremmes mest muligt.

4.1.2. Senere indberetninger

Politidirektøren skal herefter hver 6. måned sende en indberetning til statsadvokaten om sagens videre forløb, hvis der fortsat ikke er truffet afgørelse om tiltalerspørgsmålet. Politidirektørens indberetning skal ske ved anvendelse af bilag 1 og bilag 2 til denne meddelelse. I de tilfælde, hvor der samtidig skal ske underretning af sigtede om sagen, jf. retsplejelovens § 718 a, stk. 2, skal indberetningen ske ved at sende en kopi af det skema, der sendes til sigtede, jf. bilag 1 til denne meddelelse, samt ved at udfylde og fremsende det skema, der er vedlagt som bilag 2 til denne meddelelse, til statsadvokaten.

4.1.3. Indberetning om afgørelse af tiltalerspørgsmålet

Når der er truffet afgørelse om tiltalerspørgsmålet, skal politidirektøren sende det skema, der er vedlagt som bilag 3 til denne meddelelse, samt en kopi af et eventuelt anklageskrift eller påtaleopgivelse m.v. til statsadvokaten.

Det samme gælder, når der er udsendt et bødeforelæg til tiltalte, jf. ovenfor under afsnit 3.1.

4.1.4. Indberetning om dom

I de sager, hvor der rejses tiltale ved anklageskrift, og i de sager, som fremmes som tilståelsessager i medfør af retsplejelovens § 831, skal politidirektøren underrette statsadvokaten om sagens udfald ved at sende en udskrift af dommen.

4.2. Statsadvokaternes årlige indberetning til Rigsadvokaten

Statsadvokaten skal en gang årligt foretage en indberetning til Rigsadvokaten om langvarige sigtelser. Indberetningen skal foretages i forbindelse med, at statsadvokaten sender sin 2. halvårslige rapport om legalitets- og kvalitetssikring til Rigsadvokaten, jf. Rigsadvokatmeddelelse nr. 10/2006, afsnit 6.3., og skal indgå som en del af denne halvårsrapport.

Statsadvokatens indberetning til Rigsadvokaten skal indeholde en kopi af den seneste indberetning (skemaerne i bilag 1 og bilag 2) fra politidirektøren til statsadvokaten i hver sag, hvori der er sket indberetning i det pågældende år. Hvis tiltalespørgsmålet er afgjort i indberetningsåret, vedlægges tillige skemaet i bilag 3. Statsadvokatens indberetning til Rigsadvokaten skal endvidere så vidt muligt indeholde en redegørelse for baggrunden for antallet af langvarige sigtelser samt for de tiltag, som statsadvokaten har taget med henblik på at begrænse antallet af langvarige sigtelser.

4.3. Særligt vedrørende Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet og Statsadvokaten for særlige internationale straffesager

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet og Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager skal underrette sigtede og dennes forsvarer som nævnt i afsnit 2.2.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet og Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager skal endvidere foretage indberetninger som nævnt i afsnit 4.1. samt en årlig indberetning som nævnt i afsnit 4.2. til Rigsadvokaten.

5. Ikrafttræden

Denne meddelelse træder i kraft den 1. juli 2008.

Rigsadvokatmeddelelse nr. 3/2006 og nr. 4/2006 ophæves.

Rigsadvokaten, den 8. juli 2008

JØRGEN STEEN SØRENSEN

Bilag 1

Underretning om sigtelser, der har verseret i mere end 1 ½ år, uden at der er taget stilling til tiltaleespørgsmålet, jf. retsplejelovens § 718 a, stk. 2, og Rigsadvokatmeddelelse nr. 5/2008

Dato:

Politikreds	
Sigtedes navn og cpr.nr.	
Hovedsigtelse	
J.nr. og dato for hovedsigtelse	
Øvrige sigtelser	
J.nr. og dato for øvrige sigtelser	
Hvad beror sagen på?	
Hvornår forventes tiltaleespørgsmålet afgjort?	

Bilag 2

Indberetning om langvarige sigtelser

Redegørelse for det hidtidige forløb af efterforskningen og hindringer for sagens fremme, jf. Rigsadvokatmeddelelse nr. 5/2008, afsnit 4.1.1. og afsnit 4.1.2.

Dato:

Politikreds	
Sigtedes navn og cpr.nr.	
Hovedsigtelse	
J.nr. og dato for hovedsigtelse	
Øvrige sigtelser	
J.nr. og dato for øvrige sigtelser	
Hidtidige forløb af efterforskningen	
Hindringer for sagens fremme	

Bilag 3

Indberetning om langvarige sigtelser

Indberetning om afgørelse af tiltalespørgsmålet, jf. Rigsadvokatmeddelelse nr. 5/2008, afsnit 4.1.3.

Dato:

Politikreds	
Sigtedes navn og cpr.nr.	
Hovedsigtelse	
J.nr. og dato for hovedsigtelse	
Øvrige sigtelser	
J.nr. og dato for øvrige sigtelser	
Dato for afgørelse af tiltalespørgsmålet	
Afgørelsen (anklageskrift, tiltaleopgivelse etc.)	

Underretning om langvarig sigtelse

De underrettes herved om, at De har været sigtet af politiet i mere end 1 år og 6 måneder for et strafbart forhold uden, at der er taget stilling til tiltaleespørgsmålet.

Underretningen sker i medfør af retsplejelovens § 718 a, stk. 2.

De nærmere omstændigheder vedrørende sigtelsen, herunder dato for sigtelsen, oplysning om, hvad sagen beror på, samt om, hvornår tiltaleespørgsmålet forventes afgjort, fremgår af det vedlagte bilag.

[Hvis underretningen omfatter flere sigtelser:] Denne underretning omfatter flere langvarige sigtelser mod Dem. Sigtelserne har enten en nær tidsmæssig sammenhæng eller indgår i samme sagskompleks. Den væsentligste sigtelse mod Dem er i bilaget betegnet som "hovedsigtelsen", mens de andre sigtelser er betegnet som "øvrige sigtelser".

De kan klage til Statsadvokaten for * over politiets sagsbehandlingstid i straffesagen. Statsadvokatens adresse er *.